

נשא

גליון מס' 410

ה' סיון תשפ"ב

מורא שמיים

הרב אפרים שרבני שליט"א

העיון טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

זו הייתה תפילתו של דוד המלך כל חייו.

ו"יִרְאָה אֶם דָּרָךְ עֲלֵב בִּי וְיַחֲנִי בְּדָרְךָ עוֹלָם" – אם חלילה אני עושה לך עצב אל תשאיר אותי לחיות, לא רוצה לחיות כאן ואני עושה לך עצב. כמה יראת ה' הייתה לו לדוד המלך.

מספיק לקרוא כשהיה דוד המלך נער צעיר עם ספר תהילים בכיס וכל יום כותב עוד פרק מרגש. הוא מגיע למקום המערכה של המלחמה והוא מבחין שכולם יראים מגלית הפלישתית.

"ממי אתם פוחדים?" שאל דוד. אמרו לו "יתכף גם אתה תראה ותפחד". והנה גלית עולה, היה לו מראה מעורר אימה, והיה מחרף מערכות אלוקים חיים, אומר את שם ה' בביזיון וכולם שותקים. אמרו להם דוד "איך אתם שותקים? הוא אומר את שם ה'?", "כי מי הפלשתי הערל הזה? כי תרף מערכות אלוקים חיים?". כל זמן שאני חי הוא לא ידבר בצורה כזאת, או שאני אמות או שהוא ימות.

מיד שאל דוד עם מי צריך לדבר בכדי לצאת להילחם. אמרו לו "אתה צעיר, הוא לא פשוט, הוא גיבור מלחמה, הוא במכה אחת יהרוג אותך". אמר להם דוד "יִי אֱשֶׁר הַצְּלֵנִי מִיַּד הָאֲרִי וּמִיַּד הַדָּב הַזֶּה הַצְּלֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה".

דוד ניגש אל גלית ואומר לו "אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון ונאנכי בא אליך בשם יי צבאות אלהי מערכות ישראל אשר תרפת: היום הזה יסגרף יי בגדי והפתיד והסרתני את ראשך מעליך".

טיפת פחד לא הייתה לו, הוא ראה רק את ה'. הגמרא אומרת, כל מי שיש בו יראת שמים אין בריה יכולה לו ודבריו נשמעין. כולם יקשיבו לך- אשתך, העובד שלך, חמותך. כותב הזוהר, מיד כשראה אותו גלית נשתבשה עליו דעתו. "ווישלח דוד את דוד אל הפלי ויקח משם אבן ויקלע ויך את הפלשתי אל מוצחו ותטבע האבן במוצחו ויפל על פניו ארצה" – כמה דקות גלית כבר היה בידיים שלו. שם זה נגמר.

כל זה כי הוא ראה רק את ה' יתברך. תמיד היה מתפלל "אם אני לא בסדר תגיד לי", "אל תשאיר אותי פה בעולם אם אני עושה לך רע".

האמת, שכל השנים שאלתי איך קונים יראת שמיים, זו שאלה שקיננה בלבי רבות. מה צריך לעשות? מה צריך לקרוא? ללמוד? לעשות? איזו סגולה יש? בסוף הבנתי שאין שום סגולה. זה נולד רק מהאהבה שאתה מפתח לה' יתברך עם השנים.

מי שאוהבים אותו מרגישים כלפיו מצפון.

תחשוב אם מישהו היה בחתונה שלך, שימוח אותך, היה איתך עד הרגע האחרון, הניח מתנה מאוד מכובדת, וכשהוא התחתן שכחת ולא הלכת. יש לך מצפון בלב, מה אני אגיד לו, מה הוא חושב עלי, איך עשיתי לו את זה? תחשוב כמה ה' יתברך נותן לך, לא רק בחתונה שלך, כל יום, איך אפשר לבגוד בו? כמה מצפון זה עושה לצער אותו! שקצת חושבים כמה הוא מעניק לנו כל

התלמוד מספר, שכשעמד רבן יוחנן בו זכאי להיפטר מן העולם, אמרו לו תלמידיו "רבינו, ברכנו!". אמר להם "יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם". אמרו לו תלמידיו "עד כאן, אולי עוד משהו הרב יברך?". אמר להם "הלוואי. אם יהיה לכם את זה, אתם כבר לא תצטרכו עוד שום דבר".

הוא בירך אותם ביראת שמים. יה"ר שתזכו ליראת שמים, בברכה הזו באמת יש הכל.

מה זה יראת שמים? כל צעד שאדם עושה בחיים הוא שואל את עצמו "רבונו של עולם, אני בסדר בעיניך?", "אבא, מה אתה חושב עלי? אני מצער אותך? האם אני עושה לך טוב?". אמר להם רבן יוחנן, אם תמיד אלו יהיו השאלות והחשבונות שלכם, אתם תהיה מבורכים, כי יהיה לכם את ה' יתברך.

"יהא מורא שמיים עליכם כמורא בשר ודם" – איזה משפט! יה"ר שיהיה לך מצפון מה' יתברך כמו שיש לך מצפון מאנשים. יה"ר שתתבייש ממנו כמו שאתה מתבייש מאנשים. ר' נתן מברסלב זצ"ל פעם אמר, כבר ראיתי כמה פעמים את רבינו ר' נחמן מסמיק מחמת יראתו מה' יתברך.

חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל (חכמה ומוסר עמ' קעה) סיפר על מנהל בנק, שבאחד הימים התעוררו בקרבו רגשות של תשובה. הוא החליט לברך על כל מה שהוא אוכל. הוא היה קם בבוקר, מניח תפילין, מתפלל ומברך על כל דבר לפני ואחרי שאכל.

אך בבנק, בתור מנהל, אחזה אותו מבוכה. הוא הרגיש שלא בנוח לחבוש כיפה ולברך על הקפה והעוגה שהיו מגישים לפניו, ולכן היה ממתין עד שיצאו מהחדר בכדי לברך. היה לו מצפון על כך שהוא מחביא את האלוקים שלו, אך לא היה בידו הכוח לקום ולעשות מעשה בידיים לפני כולם.

עד שיום אחד קרה משהו. לקוח מן הטובים שבבנק הגיע ואיתו מזוודה המלאה בשטרות להפקדה. עוד הוא מהלך בבנק ולפתע החליק ויחד אתו כל השטרות של הכסף. הוא לא חשב פעמים, השתטח על הריצפה והתחיל לאסוף את השטרות כמו ילד קטן שאוסף גולות. לא היה נעים כל כך לראות, אבל איך אומרים כסף זה כסף.

מנהל הבנק שהתבונן במחזה הזה, מיד גמר בלבו ואמר "זהו זה, נגמר, אני יותר לא מסתתר מאחורי הבושה שלי. אדם בשביל כסף מסכים לבזות את עצמו ולהשתטח על הריצפה עם החליפה החדשה שלו ולהניח את כל הבושה בצד, אני בשביל האלוקים שלי, בשביל האמת שלי, העולם הבא שלי, לא אניח את הבושה בצד!! זו באמת בושה". הוא עמד, חשב כיפה על הראש ובירך בקול רם "שהכל נהיה בדברו".

"ישויתי יי לנגדי תמיד" – תמיד לראות את ה' יתברך, המשפט הזה זה כל העולם. מה אתה חושב עלי? אבא, אתה שמח בצעד שאני עושה? אבא, אני מצער אותך? אנא ממך רק אל תתן לי לצער אותך.

המשך שיחת הרב בעמ' 3 <<

בית הכנסת
"נאות אשכול"
ח' בסיון (7/6 למנינים)
רח' יהודה עמית 10, נן יבנה
בשעה 20:30

הרב אפרים שרבני שליט"א
לגן יבנה
לחזמת הרב לשיעורים ברחבי הארץ אור קלימי: 054-6284225

ירושלים
הדלקת נרות
19:06
יצאת השבת
20:17

לנוהגים 40 דק
19:06
יצאת השבת (ר"ת)
21:13

הבית בהיבנותו

הנהגות צ"ל התורה לגבר ואלה

הגדול מגדיל

והקטן מקטין! חלק ב'

עשה משהו טוב, המילים 'בעלי אין כמוך בעולם... תודה רבה' יצאו מהפה בקלות, כשהיא אמרה עצה חכמה שלא חשבת עליה: 'תאמיני לי אשתי... כמו דעת תורה אתה...! כי... אך מאידך בית שמושתת על עקיצות, על טונים מזלזלים וחסרי סבלנות, על ביקורת והערות, הצד השני מרגיש שמחפשים להקטין אותו, וממילא מנסה להוכיח את עצמו ונמנע מלתת את הקרדיט לצד השני ומכאן מתחיל ההפסד הגדול. ניתן לכם דוגמה חיה מה זה בית שמושתת על כבוד וההערכה. אתם זוכרים את המלך והמלכה שהבטחנו שנדבר עליהם!! מי שלא זוכר או שלא היה אתנו, אותם מלך ומלכה, הם הרה"ג ר' ראובן שרביני צ"ל, ורעייתו הרבנית דליה. וכך מספר בנו הגאון (ואשרי מי שבנינו מעידים עליו את הדברים האלה):

א. כולם יודעים לומר תודה על האוכל, אך אצל אבא הדבר היה שונה בתכלית. הוא היה עוצר את אכילתו, ופונה לא רק לאמא אלא לכל המסובים הרבים שהיו על שולחנו ואומר להם איפה ראיתם כזה דבר? איפה אכלתם כזה אוכל טעים? ממש עונג שבת אמיתי וכך מידי פעם במשך הסעודה היה חוזר על הדברים ולא מפסיק להלל ולשבח.

ב. תמיד היה מוכיח אותנו: תדברו לנשותיכם בכבוד ואל תחסכו במילים, וכשהיה שומע אותנו מדברים בטלפון היה לפעמים אומר לא כך מדברים עם האשה צריך לדבר בכבוד ובשמחה.

ג. לאחר 25 שנה שאכלתי עם הורי ארוחת צהריים: אבא היה נכנס לבית והיה אומר לאיזו אישה נפלאה זכיתי והיה משבח את אמא בפני ולא רק בפני אמא וכשהיה נכנס למטבח היה אומר לאמא איזה מאכלים הכנת, כל יום יותר משבוע מהשני. את כל הלב שלה היא מכניסה באוכל! (והגדולה שזה לא מדי פעם אלא כדברים הללו היה אומר מדי כל יום בכל השנים)

ד. ממש סמוך לפטירתו היה גופו בוער מחום, וכולו היה רטוב ממים, הוא ביקש מאחד הנכדים שיפתח את החלונות כדי שיקל לו קצת מהחום הנורא שיצא מגופו, והנכד פתח את החלונות. לאחר כמה דקות אמא נכנסה לחדר, ואמרה קר פה למה הכל פתוח? אמר לנכדו תסגור את החלונות שלשבתא לא יהיה קר. והנכד כולו מתנפלא הרי לפני כמה דקות לא יכלת לסבול את גודל החום ומה נשתנה פתאום? ואבא ענה לו בגדלותו לסבתא קר אז סוגרים את החלון. גם בעבור הסבל שלי.

לא דליה, דליה היקרה!

ה. פעם הלך לקבל טיפול רפואי והיו צריכים לרשום את כל הפרטים במחשב והמזכירה שואלת נתונים ואבא עונה, וכששאלה את אבא, מה שם אשתך? הוא ענה 'דליה היקרה', האחות חייכה ורשמה 'דליה', ואבא היה אומר לה, אני לא מתכוון בצחוק, תכתבי במחשב דליה היקרה, והיא לא מבינה ואומרת אי אפשר לכתוב כזה דבר במחשב אני כותבת את השם ולא תארים, אך אבא עמד על שלו ואמר, מה זאת אומרת אני מבקש שתכתבי כמו שאני אומר לך דליה היקרה וכך עשתה וכתבה איך שהוא ביקש. ו. בשנים האחרונות היה מוגבל מאד ולא הושיט יד בבית כלל. פעם הוא סיפר, שעסק בסוגיא, ונתחדש זו פשט נפלא בדברי הרשב"א. הוא השתוקק לקום בבוקר ולפתוח את הספר. כשחזר מהתפילה צעד במרץ רב לעבר הארון למרות הקושי בהליכה ואז נעצר על מקומו וחשב לעצמו הרי כבר תקופה ארוכה לא הכנתי לאמא את הקפה שהייתי רגיל לעשות אך לא אוכל לעשות את שני הדברים או שאני יעשה קפה לאמא או שאני יוציא את הרשב"א מהארון אך מאידך ידעתי שיש כאן הזדמנות לשמח את אמא ממחשבה למעשה הכרעתי שעדיף לשמח את אמא שמעה ולא מיילאה את ליבה. פשוט מרגש וזה רק מעט מן המעט.

ואני יודע שיש נשים שעתה קוראות את המילים הללו ומתפעלות, 'הלוואי בעלי היה עושה חצי מזה'. שמעו נא את הדברים הבאים. ובאחת ההזדמנויות ביקשו מאמא לדבר בפני ציבור נשים על שלימות ביתה הגדול ואחת הנשים אמרה לאמא שתחי, את הסיפור הזה צריך לספר לגברים שילמדו האיך צריך להתנהג עם האישה! ואמא בחכמתה הרבה השיבה לה לא ולא סיפור כזה צריכות הנשים לשמוע לא פחות מהגברים כי איך את חושבת שבעלי הגיע לדרגה כזאת שתדעי לך שהדבר יכול להתאפשר רק אם האישה מסורה לבעלה בכל לב ממש בכל כוחה בלי עשיית חשבונות! אישה שנותנת את כל כוחה לבעלה היא היא שזוכה לכה משוב מיוחד! סיפור נפלא שכזה אינו יכול להיווצר אלא רק משני הצדדים כשהאשה מכבדת את בעלה כמלך והוא מכבדה יותר מגופו כפשוטו! וכל מילה אחר זה מיותרת. **שבת שלום ומבורך שמעון שורת!**

בס"ד! אנו ממשיכים בבניית השותפות והחברות ביננו. לאחר שלמדנו את הכלל: 'כל הקטן מקטין וכל הגדול מגדיל' - שפירושו, שאדם גדול, או לענייננו 'בן-זוג גדול', צריך ששותפו לחיים תמיד יחיה בהרגשה ובידיעה ברורה שמטרתו ומגמתו האמתית של בן זוגו, העומדת מאחורי כל שיחה או מעשה, היא רק כדי להרימו, לתמוך, לעודד, לפרגן, הם אותם בני אדם שתמיד לאחר שיחה איתם אתה תרגיש שאתה טוב, שאתה שווה, שאתה מוערך, מיוחד, את מרגיש שבאמת רוצים בקרבתך, שאתה חכם, והדעה שלך חשובה, שאתה מסוגל ומאמיני בך. זו אומנות שאוחזים בה אנשים גדולים. וכמו אותו משפט חכם: "חבר טוב - הוא אחד שאני רוצה להיות בקרבתו יותר טוב! אך חבר אמתי - הוא אותו חבר שאני בקרבתו אני כבר יותר טוב!". שאני הראשון שיהיה שמח בהצלחות שלך, ואני הראשון שיאמר את המילה הטובה במקום שצריך. כמו כן, להיות שם שאתה טועה או נופל להרימך ולומר את המילים: "לא נורא, לא קרה כלום! אנחנו בני אדם...". וחלילה לא להפך, דהיינו להקטין, להתנצח, וכל שכן שלא לזלזל ולפגוע.

הדרך למעשה לתפוס אומנות הגדולים!

ומעתה עלינו להתקדם ולסלול לנו דרך למעשה, ולתפוס באומנותם של הגדולים והמגדילים כמה שיותר. אכן להיות אדם גדול זו לא משימה פשוטה, וצריך הרבה עבודה עצמית, הרבה לב ועין טובים, ערך עצמי גבוה ורצון להטיב לזולת ללא גבולות. אך מלבד זאת עלינו לעשות טיפול שורשי באווירת הבית שלנו. ולשורש הזה קוראים כבוד! עלינו לשנות את אווירת הכבוד בביתנו! אווירת הכבוד ההדדי השוררת בחדרי הבית, היא זו שתקדם אותנו בתחום זה. נסביר...

מהו כבוד? ההגדרה הפשוטה של המושג כבוד הוא - נתינת חשיבות, יקר, הערכה, הכרה בערכו, מעלתו, איכותו וייחודו של אותו דבר שמכבדים. כך גם לגבי שותפנו לחיים, עלינו ללמוד ולהתרגל בעבודה הזו, עלינו לתת לו ולמעשיו חשיבות, לייקר אותו ואת מה שפועל עבורו, שנעשה פעולות שמביעות הערכה, ולהסתכל על השני במשקפיים אחרות, המחפשות את הטוב ומעלימות את הרע והחסרונות. להתחיל לשנות את כל ההסתכלות. הבית חייב לנשום אוויר אחר! להתרגל להרעיף כבוד!!

כשנתבונן באוצר המושגים שלנו, מיהו 'אדם מכובד'? כל אחד יעלה בדמינו איזה דמות, בדרך כלל הוא יהיה לבוש בחליפה ורכב יוקרתיים, בעל מעמד גבוה, כולם סביבו ומייחלים ליחס ממנו וכי... אכן, חז"ל מגדירים אחרת לגמרי - אומרים רבותינו, אתה רוצה לדעת מיהו מכובד? מכובד הוא אותו אדם שכל היום עומד ומרעיף כבוד על כולם. **איזה מכובד המכבד את הבריות!** (אבות ד א). אדם שיכול להרעיף ממשוה, זה אומר שיש לו מזה הרבה, שהוא עשיר באותו דבר, ולכן אדם שמפזר כבוד, זה אומר שהוא מלא ועשיר בכבוד ולכן הוא נקרא 'מכובד'. אך אדם שמחפש כל היום מי יכבד אותו ומי יגביה אותו, והוא אף פעם אינו חושב לפרגן, ככל שמחפש יותר כך מעיד שהוא עני יותר בכבוד. וכמה שאדם יותר מכיר ערך עצמו, והוא שלם עם עצמו, כך הוא יותר יכול לתת מעצמו לאחרים. ודברי הגה"צ ר' שלמה וולבה צ"ל שאמר: "חייב אדם בכבוד עצמו!!", לאחר שיכבד עצמו יזכה לכבד אחרים. זו דעת התורה!

להוציא מהתמונה את התחרות הסמויה

כשהצד השני קולט שהמגמה היא לכבד, ומביע את הכבוד, כשהצד השני מרגיש שבן זוגו מחפש תמיד להרים ולייקר אותו ואת מעשיו, ממילא פתאום נפסקת התחרות הסמויה מי עושה יותר, מי מתאמץ יותר, מי צודק יותר, לא אכפת לתת לשני את ה'קרדיט' שמגיע לו, הוא

שירת הבקשות // מקאמים // פיתוח קול
בבית הכנסת משכן משה רח' האנפה 2 גילה
בכל ראשון // בין השעות 17:30-18:30

מקהלת בני אפרים
אזכרה לציבור

בליווי אורגן
כולם מוזמנים!

מגלים אוצרות

בבל

ששימשו לפולחן אלילי. עד היום נמצאו שרידיהם של שלושים ושניים זיגוראת, אשר נבנו מלבני טיט שיובשו בשמש או בתנור, והם עשויים במבנה של קומות מדורגות, אחת על גבי השנייה. ארבע זיגוראת נמצאו בשטח הנשלט כיום על ידי איראן. שמות כל הזיגוראת מלמדים כי בונייהם יחסו להם משמעות רוחנית-פולחנית, לא היו אלה מבנים לצרכים פוליטיים, כלכליים או צבאיים.

החוקרים משערים כי בוני המגדלים, בני עם עתיק, באו מארץ הררית, שם היו נוהגים לבנות את מגדליהם בראשי ההרים. המגדלים שימשו לעבודת אלילים או פולחן דומה. אך "בבואם אל המישור, לא יכלו לעבודם כמו בארץ מוצאם, על כן הכינו להם טונות רבות של לבנים, גבבו אותן, ובנו במישור הרים מלאכותיים... זה פשרה ומשמעה של ה'זכורה' – הר האליל. וזה גם פשרו ומשמעו של אותו בנין המפורסם בכל העולם – מגדל בבל".

ואכן, קל לראות את הדמיון בין הזיגוראת למגדל בבל.

אולם לפי המבואר בתורה, הצדק עם החוקרים הללו רק באשר לבניית המגדלים מלבנים שנוצרו בידי אדם לצורך פולחן אלילי שניצב בראש המגדל. וגם בידיעת דבר זה כבר קדמם התנא יונתן בן עוזיאל שחי לפני יותר מאלפיים שנה וקיבל את הדברים במסורת היהודית, ללא חפירות וללא מחקרים. אך המגדלים הללו לא נועדו לחקות את ההרים שבארץ מוצא הבונים, כהשערת החוקרים אשר התקשו להסביר את סיבת הבניה לגובה עצום, אלא היו חיקויים למגדל בבל האדיר המוזכר בתורה, אשר יועד על ידי אבותם לבטא את מרד האדם העצמאי בבורא העולם, ובנייתו נעצרה טרם הושלם: "וַיִּפְחְדוּ לְבַנֵּת הָעִיר".

שם העיר בבל, המופיע בממצאים ארכיאולוגיים רבים, מוזכר בתורה בצירוף הסבר וביאור מקורו: "על כן קרא שְׁמָה בָּבֶל, כִּי שָׁם קָלַל ה' שְׁפֹת כָּל הָאֲרָצִי".

כלומר, השם בבל ניתן למקום על שם בלילת ובלבול השפה המדוברת עד אז. שם זה נמצא כתוב בבירור על לבנים שנתגלו באזור, והוא נוצר כתוצאה ממגדל המרד באלקים שנבנה שם. העיר נקראה מאוחר יותר בשם "בב-אילים". שם זה מקורו במילה "בבל",

אשר השתבש והפך ל"בב-אילים" שפירושו באכדית "שער האל". יש חוקרים הסוברים שסיפור בניית מגדל בבל מוזכר באופן משובש בסיפור הבבלי העתיק אנומה אליש. לפי אמונת הבבלים, המגדל שהיה בעיר נבנה על ידי אחד מאליליהם ששמו מרדוך, והיה אמור להגיע עד השער אשר נמצא למעלה בשמים, כנגד בבל.

לימים כינו אנשי בבל את אילום בשם "בלי", מבלי לדעת את מקורו העברי של שם עירם, בבל, אשר על שמה נקרא האליל. ומכאן קצרה היתה הדרך לכנות את נכבדיהם בשם בלשאצר הלא הוא המלך הבבלי השלישי אחר נבוכדנצר, ובלטשאצר – הכינוי שניתן לדניאל.

לאחר פיזור העמים שבנו את מגדל בבל, נדד השם האלילי בל והגיע בשינוי קל למחוזות רחוקים, בשם בעל. כמו: בעל צפון, בעל מעון, בעל פעור, במות בעל, קרית בעל ועוד.

עד כאן מהתורה ודברי חז"ל. עתה נדלג על כארבעת אלפים שנה.

בחפירות ארכיאולוגיות שנערכו באזור ממלכת בבל, בעיראק של ימינו, נחשפו מגדלי ענק עתיקים שנקראו במסורת המקומית זיגוראת, זיקוראת או זכורה, והיו החלק העיקרי ממערכת מבנים

החיטים על חמורים ויצאו לדרך בכדי לחזור אל בגדד, אולם באמצע הדרך שמים התקדרו בעננים כבדים וגשם זלעפות נראה שהיה עתיד לירד בכל רגע.

בני החבורה של הרב התמלאו בדאגה מרובה, וכי מה יהיה עם החיטים באם ירד גשם, והרי כל החיטים יחמיצו ולא תהיה שום חיטה למצה שמורה וכי אז כל עמלם ירד לטמיון...

רבי צדקה שמע את דאגתם, ואז נשא את עינו השמיימה, וכאשר ראה את העננים הכבדים פרש את כפיו השמיימה והחל לשאת תפילה מעומק לבו הטהור "יהי רצון מלפניך אבינו שבשמים, שאם נגזר עכשיו לרדת עלינו גשם, שירד גשם זלעפות, גשם של שטפונות עזים עד שאפילו האוכף שעל החמור יהיה ספוג במים".

התפלאו בני החבורה של הצדיק וכי זוהי תפילתו של הצדיק? הוא היה צריך להתפלל שלא ירד גשם, שיישאר החיטים יבשות ולא יחמיצו. נענה הרב חוצין ואמר להם: "שמעו נא רבותי, לא התכוונתי בתפילה זו לקללה בכלל, אלא חששתי שאם ירדו רק גשמים קלים, עלולים אנו לטעון כי הן לא נרטבו כל כך ולחפש היתרים בכדי להתיר את החיטים. לכן בקשתי מאת רבון העולמים, שאם כבר נגזרה הגזירה שירד עכשיו גשם, אזי שיהיה זה גשם של שטפונות גדולים שלא ישאיר שום ספק בלבנו האם החיטים כשרות או פסולות, כדי שלא נקל ראשנו בכשרותן של מצות שמורות". רק סיים את דבריו נתפזרו העננים וזרחה להם השמש.

זה מה שעניין אותו, עם כולם לא אכפת לי לטעות רק לא לטעות איתך. אני רוצה לחזור לבית ולדעת שאתה שמח, שאתה מרוצה. אם אני אחזור ואתה לא שמח, לחינם הלכתי את כל הק"מ האלו, "לְעִשְׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹקֵי חַפְצֵי". **שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

המשך שיחת הרב « יום, כל רגע, נבהלים! לפעמים עולות לי מחשבות שאם הוא ישאיר אותי על האדמה אלף שנים ואני

רק אעמוד ואגיד 'תודה תודה', זה לא יספיק. כשחושבים על כל הטוב והשפע שכל יום נזרק עלינו, פתאום מתמלאים באהבה כזו גדולה אליו.

סיפר מזכירו האישי של מרן חכם עובדיה זצוק"ל: "באחד הימים בטעות החלפתי והבאתי לרב תפילין של רבנו תם במקום תפילין של רש"י, והרב בגלל טעותי ברך על תפילין של רבנו תם ללא ידיעה. באמצע התפילה שמתי לב לכך, נבהלתי מאוד שהכשלת את הרב בספק ברכה לבטלה, לא ידעתי מה לומר ואיך לומר. באתי כשכל כולי מתבייש ואמרתי לרב את אשר אירע. כדי לא לביישני ליד אנשים אמר לי הרב "לא קרה כלום, פעם בחיים זכינו לברך גם על תפילין של רבנו תם". נרגעתי.

אך אחר כך סיפרו לי שמרן ישב יום שלם ואמר תהילים בדמעות. הוא בכה ואמר "רבנו של עולם, היום אמרתי את ה' שלך בטעות, תסלח לי, איך זה קרה לי?" הוא לא סלח לעצמו". לא סתם ה' כל כך רצה אותו. לא לחינם הכריזו עליו בשמיים שילוו אותו מיליון איש בפטירתו.

מי שאוהב את ה' ויודע מי זה ה', לעולם לא ילך נגדו.

הגאון רבי צדקה חוצין זצ"ל, מרבני בגדד המפורסמים בדור שעבר, איש חסיד וקדוש, מל אלפי ילדים בעם ישראל ומעולם לא לקח כסף, ואם היה רואה שאבי הבן עני עוד היה נותן לו מכספו. כשעלה מבגדאד בנה בית הכנסת מפואר מכספו שלו שעד היום קיים "שמש צדקה", בו בזמן שלעצמו לא היה בית והיה מתגלגל בשכירות מבית לבית. הוא היה נוהג לצאת מעירו על הכפרים הרחוקים כדי לעסוק בקצירת חיטים למצה שמורה תוך הידור רב והשגחה מדוקדקת ביותר.

באחת השנים, לאחר שהשלימו את העבודה המפרכת, הטעינו את שקי

לאברך היקר **עידן עמיאל** ורעייתו

מזל טוב להולדת הבן, יהי רצון יזכו הוריו לגדלו לתורה ולמצוות ומעשים טובים.

אוהבים, אברכי הכולל וכל קהילת 'מחנה אפרים'

הפלא ופלא

פלאות הבראה

חינא חסדא ורחמי

"אמנם... אה... מה שתחליטו צדיק, אנחנו כעיקרון לא נהגנו, אבל איך אומרים, יחיד ורבים הכלה כרבים". נפרדנו לשלום בקיוסק והגעתי לבית עיף ויגע. לא ידעתי איך לספר לאשתי נוות ביתי על עניין החינה, אך היא כבר חתזה את המתרחש לבד. "אברום בעלי היקר, מדוע פניך כשולי קדירה? שכות פרט נורא חשוב. גם אני מרוקאית נצר למשפחת חוננים ופייטנים אדירה. לא נורא, כמו שהצלחת להתגבר על זה אז, תוכל להתגבר על זה גם היום". "את יודעת מה, אני מוכן לרקוד לשמח ולשמוח, אך בקשה אחת לי אליך יונתי תמתי, אל תמרחו לי את הנוזל החום הזה על היד, זה ממש גורם לי להרגיש מוזר והחברים בבית הכנסת יהפכו אותי למליצת השבוע". אז לאחר אירוע דיי מוצלח למען האמת, הייתי חייב לכם הסברים. מאיפה הגיעה התופעה הזאת הנקראת 'חינה'. האם זו המצאה של המרוקאים? או בכלל טקס מסורתי בן אלפי שנים? לאחר חקירה ממושכת (ושתי כתמי חינה על שתי ידי הבהירות) סיכמתי לכם בקצרה על החינה. וכמו בכל שבוע נתחיל.

על פי המנהג המרוקאי, נהוג לחגוג את טקס החינה יום לפני החתונה, בנות המשפחה והחברות מלוות את הכלה בריקוד ובשירים מסורתיים (פיוטים) בעברית וערבית. בטקס מגישים עוגיות, שתייה, ומיני מתיקה (מה, זהו?!). בטקס עצמו כולם נוהגים ללוש בגדים ושמות מבידים צנועים ומיוחדים לאירוע מסוג זה, הרקומים באלמנטים מזרחיים, וברקמות מוזהבות ותכשיטים ואביזרים עשירים למיניהם, על ראשיתן כתרם או סרטי שיער תואמים. הגברים, אף הם לובשים 'קפטאן' וחובשים לראשיהם כובע בצבע ארגמן הנקרא 'תרבושי'. הכלה לובשת את הלוש המסורתי "השמלה הגדולה" או כפי שקוראים לזה במרוקאית "קשוואה כבירה". הזוג מובל על ידי בני המשפחה בנשיאת נרות, למקום בו יערך הטקס המסורתי, בו תמרח (לא עלינו) על כפות ידיהם חינה, כסגולה לאושר וחיים טובים. הזוג יושב יחד, בלוש המרוקאים המסורתי ואורחיהם משמחים אותם, מברכים, רוקדים ושרים. בשלב זה של הטקס, נהוג לתת מתנות יקרות ערך לחתן ולכלה ולהבישם בתכשיטי זהב. יפה.

נ.ב. כאן המקום להזכיר, שכל השיחה היא פרי דמיון ואין לנו, חלילה, הבדל בין עדה לעדה או חוג לחוג. הכל נכתב בכדי להעלות חיוך על פניכם, ואף אזכיר שכותב שורות אלו הינו מרוקאי (משני הצדדים). ואין לנו אף לא שביב של העדפה למגזר/עדה/חוג כזה או אחר. **ממני, בברכת שבת שלום. אברהם (נון) בן חמו.**

שבת שלום לכל הקוראים הנפלאים. מזל טוב, משפחת נון המעתירה לדורותיה באה בברית האירוסין את בתם הבכורה- שולה נון בשעה טובה וברכה גדולה. ברוך ה', תהילות לא-ל עליון, הכל עבר כשורה. החתן, יחיאל חמוביץ ירא שמיים מרבים, הוגה בתורה יומם וליל, ממש לא פוסק לשנייה מהתורה הקדושה. לאחר 'שביבת הצלחות' (מנהג ידוע בעת עריכת התנאים מה שנקרא 'יוארט'), התגלה נתון אחד שלא כל כך הפריע לי, עד שלא הבנתי את המשמעות. החתן, חמד הבחורים, הציג עצמו בשם משפחה נאור ותמים, חמוביץ. כולנו היינו בטוחים, שהני"ל, נצר לשושלת פולנית מובהקת, ועל שולחנו לא עולה אלא גפילטיע קר וחזרת רותחת. לאחר שביבת הצלחת, הכל התגלה. תעודת הזהות של החתן כנראה שנפלה בזמן הריקודים מהחליפה המחויתת. כאשר פתחתי לבדוק של מי התעודה בכדי לקיים מצוות השבת אבדה, 'הנורא' מכל התגלה. החתן, 'יחיאל חמוביץ' התגלה בשמו המקורי יחיאל בן חמו!!!

לרגע רציתי שלא להאמין. מה, האם שולה, שולה היקרה לי מכל, תינשא למרוקאית?! אין לי בעיה עם עדות המזרח בכלל!!! אך מפריע לי אצלם טקס אחד- ואת זה תגלו בהמשך. סיפרתי לביתי את כל אשר קרה, והיא, מצידה, מוכנה להתחתן בכל מחיר, על אף שהוא אינו אנ"ש כפי שהציג. נו, נה, האם אאכזב את ביתי בכורת? האמת, לא חושב שהיא רוצה לוותר. ואני לצידה איתן.

חיש מהר נסגרו כל העניינים. אולם, צלם, תקליטן, הכל על הצד הטוב ביותר. ישבנו לשנות משקה קר 'בקיוסק של גיאמילי הפוזל' וכולנו שמחים. התפלתי לה' נורא עליה, שהחתן הצדיק ישכח דבר אחד. לא... חלילה, לא שישכח את השי"ס או את הזוהר, חס ושלום. התפללתי שישכח לדבר איתנו על הטקס הלא מוסבר הזה שנקרא 'חינה'. שם התחלתי לחשוש. איך אזמין את כל המתפללים מבית הכנסת 'ירכי קרירות' לחגוג אירוע שכזה? גם מה עושים שם? לובשים תחפושות, מורחים משהו שנראה כמו... כמו... ממרח תמרים על היד, רוקדים, עושים צהלולים הנקראים 'בלע"ז יקילילילילילילי וזהו. אה כן, גם אוכלים עוגות ועוגיות שמעלות לך את הסוכר בדם 15- ל-1,000,000, בסוף שותים ספל נענע ונפרדים לשלום.

התפללתי, נדרתי נדרים, הבטחתי שכשיבנה המקדש אביא קורבן שמו, אך כנראה שה' רוצה אחרת. "רבי אברהם" פצח פיו החתן (המתחזה), "רציתי לדעת, באיזה אולם יהיה נוה לכם לחגוג את החינה? 'אולמי שופוני' או 'אולמי פוזאקאבי'". זהו, חרב עליי עולמי, כל התפילות לא שחזרו ריקם חלילה, רק פשוט מתעכבות הן בגניי מרום.

דינים והנהגות לקידוש וסעודת ליל שבת

סדר בציעת הפת בשבת, ומספר דינים והנהגות הקשורים לליל שבת קודש

מוזמנת יותר מהחלה העליונה. **ו"כ שהמנהג. בילק"י** שם ועיי' בחזו"ע הנ"ל האם שייך אף במצווה אחת הדין שאין מעבירים וכו'.

כיצד בוצע: מבואר ברמ"א (סימן קסז ס"א ובמ"ב שם), שאף על פי שביום חול צריך לבצוע את הלחם מעט קודם שמברך (כמו שנתבאר שבוע שעבר) בשבת לא יחתוך בכך עד אחר הברכה, כדי שיהיו הככרות שלימות וחוששים שמא תשבר כולה. **מכל מקום אם שכח וחתך כמו בחול,** אינו מזיק ולא הפסיד לחם משנה [כל שאוחז בפרוסה הקטנה ושאר הככר עולה עמו - מ"ב (יא) ו"כ בפ"ב (שם)].

כמות הבציעה: מבואר בשולחן ערוך (סימן רעד' וכן ברמ"א קסז ב), שמצווה לבצוע פרוסה שתספיק לו לכל הסעודה [ולא נראה כרעבתן. ורק בשבת עושה כן, ויכיר שהוא רוצה לאכול הרבה לחיבוב המצוות]. ועל פי הקבלה, יבצע מהפת לעצמו פרוסת הכזית ולאשתו כביצה שהוא כנגד השם כנועד.

ואפילו אם נמצא גדול שמיסב על השלחן לא יתן לו קודם אשתו, ומאחר שכך נהגו על פי הסוד מסתמא האב מוחל, ומכל מקום טוב שהבן יבקש בפירוט את סליחת הוריו על כך או שיתן לאשתו ולאביו שניהם ביחד כדי שלא להקדים את אשתו לאביו ואמו. [אספקלריא המאירה דף קו ע"א ביחד בכף החיים פלא"י סימן לו סעיף מה ובכף החיים סופר. ויבתחלה בוצע לעצמו שהוא כנגד אות י' של שם ה', ואחר כך בוצע לאשתו שהיא כנגד אות י' האחרונה של שם אדוני'ת, ויכוין שיתחברו ויעשו שם הוי"ה ואדנות בשילוב, ואחר כך יבצע ויתן לשאר בני הבית וכמבואר בשער הכוונות, וממילא אפילו אם נמצא על השלחן גדול אחר לא יתן לו קודם אשתו שלא לעשות פירוד בין הב' יודי"ן שהוא בינו לבניה כידוע ליודעי חן, ואף שלשונו אם נמצא גדול וכו' נראה דהוא הדין לאביו ואמו שמסובים עמו בשלחן שאין להפריד בין ב' היודי"ן אך יכול ליתן להוריו ולאשתו ביחד כדי שלא יראה שמקדים את אשתו לאביו ואמו. וכן מסופר על הגרש"ז אויערבאך זצ"ל בספר התורה משמחת, שכאשר חמותו היתה מתגוררת בביתו לאחר שבצע על הלחם בשבת היה נוהג לאשתו לחמתו בבת אחת. ע"כ לשון הילק"י מהדו"ח א, ג עמי תקמז].

[להארות והערות בנושא ההלכות: 0556700235 שמעון שורתי]

הנהגות בכניסתו לבית: ע"פ האר"י ז"ל (ראה שער הכוונות סדר ליל שבת, הוי"ד בכה"ח סי' רס"ב סק"ו), כשנכנס לביתו, יאמר בקול רם בשמחה יתירה: "שבת שלום ומבורך", ואפילו אין איש בבית, כי בזה מקבל את פני השבת מלכתא בביתו, ויסתכל בנרות השבת ויכוין אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, **עוד בכף החיים** (שם כא'), ויאמר: "ויודבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'".

ברכת הילדים/נישוק ידי הוריו: ומנהג עוד מימי הקדמונים ראשונים כמלאכים, שיברך האב את צאצאיו הגדולים והקטנים והרב את תלמידיו בלילי שבתות אחר התפילה או בכניסה לבית, או לאחר הקידוש, שאז חל השפע, וצינורות הברכות פתוחים בעת ההיא, ואין שטן ואין פגע רע שיקטרע על הברכה, ויזהר לברך ולהודות להקב"ה קודם שמברך לצאצאיו [מין החידי"א בסי' דבש לפי (מערכת ב' אות ט') עפ"י הזוהר הקדוש (ח"א כ"ו: ורכ"ז ב) דאם לא כן הברכה לא מתקיימת]. ונחלקו המסורות אם להניח שתי הידיים על ראש המתברך או די ימין בלבד. **ועל פי האר"י ז"ל** סוד גדול לנשק ידי אמו בעת רצון זה.

האם בוצע מהכיר העליון או התחתון דרך אחיזת החלות: לדעת מרן השולחן ערוך (סימן רעד ס"א) לאחר שמברך צריך לבצוע על החלה התחתונה [ב"י הביא דעות דבבר והספיק שכן עושים וכן הוא ע"פ הקבלה]. **ויש שכתבו ע"פ דעת רבנו האר"י ז"ל לבצוע על העליונה** [ראה כף החיים רסב, ב דו' בשמו והספיק כך להלכה שאין לנו קבלת דברי האר"י שקיבל מאליהו הנביא], ולהלכה, יש פנים בהלכה לכל אחת מהשיטות, ולכן רשאי כל אחד להישאר במנהגו. ורבים וגדולים בוצעים על התחתונה וכן מנהגנו [נלקט יוסף שבת א-ג עמי תשנ"ג, ועיי' בחזו"ע שבת ח"ב עמי קעא].

וכשמחזיק את החלות יקרב את החלה התחתונה שתהיה קרובה יותר לכיוון לגופו ואחר כך יברך ויבצע [נ"י רעד' סק"א, ובה מיושבת קושיית הבי"ח שהקשה, כיצד בוצע על התחתונה, הרי החלה העליונה קרובה אליו, ואם כן נמצא מעביר על המצוות. ובילק"י שם הביא עוד סברא שכיון שדרך לאחוז את החלה התחתונה בידי הימנית ובדי זו בוצעים, אם כן היא